

Ιστορία

ΟΜΑΔΑ Α΄

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

1. Να εξηγήσετε τους όρους: δήμοι, Επαρχικό Βιβλίο, σταυροφορίες, φεουδαρχικό συμβόλαιο.
2. Ποιοι λόγοι επέβαλαν στον Κωνσταντίνο Α΄ τη μεταφορά της πρωτεύουσας στην Ανατολή και γιατί επιλέχτηκε το Βυζάντιο;
- 3.

Κωδικοποίηση του Δικαίου

Ο Ιουστινιανός επειδή βρήκε τους νόμους σκοτεινούς λόγω της ανεπίτρεπτης πληθώρας τους και σε εμφανή σύγχυση εξαιτίας των αντιφάσεων τους, τους απάλλαξε από την αταξία των απατηλών λέξεων. Παραμέρισε τις αποκλίσεις τους και τους έδωσε διαρκή ισχύ.

*Προκόπιος, Κτίσματα Ι 1, έκδ. Ο. Veh, Μόναχο
1977, 18-19.*

Με βάση το κείμενο και τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε:

α. Τι οδήγησε τον Ιουστινιανό στην απόφαση να αναθεωρήσει και να κωδικοποιήσει το Ρωμαϊκό Δίκαιο.

β. Ποια έργα προέκυψαν και ποια η σημασία του νομοθετικού του έργου.

4. Ποιες είναι οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης;

5. Να γράψετε δίπλα σε κάθε αριθμό της στήλης Α΄ το αντίστοιχο γράμμα της στήλης Β΄:

Α΄

1. Διάταγμα των Μεδιολάνων
2. Κατάργηση Ολυμπιακών αγώνων
3. Στάση του Νίκα
4. Ανθέμιος και Ισιδώρος
5. Ηράκλειος
6. Θεοδώρα
7. Σχολή Μαγναύρας
8. Μάχη Σπερχειού

Β΄

- α. Αγία Σοφία
- β. Αναστήλωση εικόνων
- γ. Ανεξιθρησκεία
- δ. Θεοδόσιος
- ε. Ιππόδρομος
- στ. Λέων ο Φιλόσοφος
- ζ. Βασίλειος Β΄
- η. Τίμιος Σταυρός

ΟΜΑΔΑ Β΄:

1.

Γένεση των θεμάτων και επικράτηση της ελληνικής

Όταν ήταν αυτοκράτορας ο Ηράκλειος [610-641] που καταγόταν από τη Λιβύη, η επικράτεια του Ρωμαϊκού κράτους **περιορίστηκε και ακρωτηριάστηκε** τόσο στην Ανατολή όσο και στη Δύση. Τότε οι διάδοχοί του, που δεν ήξεραν πού και πώς να ασκήσουν την εξουσία τους, **κατέτμησαν** σε μικρά τμήματα τη διοίκησή τους και τα μεγάλα στρατιωτικά σώματα και εγκατέλειψαν την προγονική τους λατινική νομοθεσία και την ελληνική γλώσσα [...]. Γιατί (παλιότερα) ονόμαζαν τους **χιλίαρχους λογγίνους** και τους **εκατόνταρχους**

κεντουρίωνες και τους τωρινούς **στρατηγούς κόμητες**. Αλλά και η ονομασία θέμα είναι ελληνική και όχι ρωμαϊκή και προέρχεται από τη **θέση**.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΩΓΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
Κωνσταντίνος Πορφύρογενής, Περὶ θεμάτων,

Εκδ. **A. Pertusi, Πάριος Βασικανός 1952, 60.**

Με βάση το κείμενο και τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε:

- α.** Ποια ανάγκη υπαγόρευσε την καθιέρωση των θεμάτων και
 - β.** Για ποιους λόγους ο θεματικός στρατός ήταν περισσότερο αξιόμαχος και αποτελεσματικός από το μισθοφορικό στρατό.
- 2.** Ποια από τις τέσσερις (πρώτες) σταυροφορίες είχε τις σοβαρότερες συνέπειες για το Βυζάντιο και γιατί;
 - 3.** Ποια εμπορικά προνόμια παραχώρησε ο Αλέξιος Α΄ στους Βενετούς και ποιες είναι οι συνέπειες; (Να απαντήσετε λαμβάνοντας υπόψη και το κείμενο):

Από το χρυσόβουλο του έτους 1082

Επιπροσθέτως παραχωρούμε στους Βενετούς τα εργαστήρια μαζί με τους επάνω ορόφους που βρίσκονται στη συνοικία του Περάματος (σημείο επιβίβασης για τη συνοικία του Γαλατά), που εκτείνεται από την Εβραϊκή Πύλη (Τσιφούτ-Καπού) ως την Πύλη της Βίγλας (Οντούν-Καπί), όπου ζουν Βενετοί και Έλληνες Και [τους παραχωρούμε] τρεις σκάλες που καταλήγουν σ' αυτή τν περιοχή [...].

Δίνεται επίσης στους Βενετούς το δικαίωμα να κάνουν εμπόριο με κάθε λογής εμπορεύματα σ' όλα τα μέρη της Ρωμανίας, γύρω από τη μεγάλη Λαοδίκεια, την Ασιτιόχεια, τη Μάμιστρα, τα Άδανα, την Ταρσό, την Αιτάλεια, τη Στρόβιλο, τη Χίο, τον Θεολόγο (=Έφεσος), τη Φώκαια, το Δυρράχιο, την Αυλώνα, την Κερυνώ (=Κέρκυρα), τη Βονδίτσα (=Βόνιτσα), τη Μεθώνη, την Κορώνη, τη Ναυπλία (το Ναύπλιο), την Κόρινθο, τις Θήβες, την Αθήνα, τον Εύριπο (=Χαλκίδα), τη Δημητριάδα, τη Θεσσαλονίκη, τη Χρυσόπολη, το Περιθεώριον, τν Άβυδο, τη Ραιδεστό, την Αδριανούπολη, την Άπρο, την Ηράκλεια, τη Σηλυμβρία, και την ίδια τη Μεγαλόπολη (=Κωνσταντινούπολη) και γενικά όλα τα μέρη που είναι κάτω από την εξουσία της ευσεβούς και ελεήμονος Εξοχότητάς μας, χωρίς να πληρώνουν εντελώς τίποτε για τις δραστηριότητές τους, δηλ. το κομμέρκιον και τους άλλους δασμούς που μπαίνουν στο δημόσιο ταμείο, το ξυλοκάλαμον, το λιμεν(ι)ατικόν, το ποριατικόν, το κανίσκιον, τι ζεξαφόλλεις, το αρχοντίκιον και τους άλλους εμπορικούς δασμούς. Σε όλους αυτούς τους τόπους η αυτοκρατορική μου εξουσία τους δίνει το δικαίωμα να μη δέχονται οποιοδήποτε έλεγχο.

- 4.** Να αντιστοιχίσετε τα γεγονότα της στήλης Α΄ με τις χρονολογίες της στήλης Β΄:

A΄	
Μάχη στο Κλειδί	330 μ.Χ.
Άλωση Κων/πολης από τους Οθωμ. Τούρκους	843 μ.Χ.
A΄	B΄
Εγκαίνια Κων/πολης	1453 μ.Χ.
Αναστέλλοις στην Πράγα	1014 μ.Χ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΓΩΓΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Να απαντήσετε σε τρεις ερωτήσεις της Ομάδας Α΄ και σε δύο της Ομάδας Β΄)